

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1836

Vragen van de leden **Ouwehand** (PvdD) en **Tjeerd de Groot** (D66) aan de Minister voor Natuur en Stikstof over *de toename van het stikstofoverschot en nieuwe gerechtelijke uitspraken die het huidige stikstofbeleid afkeuren* (ingezonden 8 februari 2022).

Mededeling van Minister **Van der Wal-Zeggelink** (Natuur en Stikstof) (ontvangen 24 februari 2022).

Vraag 1

Kunt u bevestigen dat het stikstofoverschot in de landbouw, ondanks de uitspraak van de Raad van State in 2019 over de PAS, in 2020 niet afgenomen, maar zelfs toegenomen is?¹

Vraag 2

Kunt u bevestigen dat wanneer alle natuurvergunninghouders hun ongebruikte (latente) ruimte volledig zouden opvullen, dit nog tot jaarlijks 30 miljoen kilo extra stikstofuitstoot zou leiden (op een jaarlijkse totale uitstoot van 177 miljoen kilo)?^{2 3}

Vraag 3

Erkent u dat er ernstige twijfels bestaan onder juristen over de wettelijke basis voor de overdraagbaarheid van natuurvergunningen, oftewel extern salderen, omdat natuurvergunningen worden afgegeven en geldig zijn voor specifieke activiteiten op specifieke locaties?⁴ Hoe beoordeelt u dit?

¹ Centraal Bureau voor de Statistiek, 26 januari 2022, «Stikstofoverschot landbouw in 2020 iets toegenomen», <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2022/04/stikstofoverschot-landbouw-in-2020-iets-toegenomen>

² De Groene Amsterdammer, 2 juni 2021, «Nieuwe vergunningsregels bieden ruimte voor meer stikstofuitstoot», <https://www.groene.nl/artikel/nieuwe-vergunning-regels-bieden-ruimte-voor-meer-stikstofuitstoot>

³ Internetpagina van het Centraal Bureau voor de Statistiek, «Stikstofemissies naar lucht», <https://www.cbs.nl/nl-nl/dossier/dossier-stikstof/stikstofemissies-naar-lucht>

⁴ Tijdschrift voor Agrarisch recht, 31 december 2021, «Stikstofrechten: gouden bergen of gebakken lucht?», <https://denhollander.info/artikel/17018>

Vraag 4

Kunt u bevestigen dat er in Wormer (Noord-Holland) stikstofruimte voor een appartementencomplex werd gevonden door te salderen met een natuurvergunning van een veevoerfabriek die al twintig jaar dicht was?⁵ Kunt u bevestigen dat Rijkswaterstaat voor de stikstofuitstoot van de verlenging van de A15 bij Nijmegen stikstofruimte gebruikt van een veehouder die een jaar eerder al naar Canada was geëmigreerd?⁶

Vraag 5

Erkent u dat door deze oude vergunningen niet in te nemen, maar opnieuw in te zetten voor nieuwe stikstofuitstoot, dit bijdraagt aan de nog steeds toenemende stikstofuitstoot en verslechtering van natuurgebieden?

Vraag 6

Staat u achter uw uitspraak: «Als we hele oude vergunningen gaan afstoffen en die ruimte inzetten, dan doen we niks voor de natuur. Dat noem ik de randjes opzoeken. Die tijd is voorbij.»⁷

Vraag 7

Kunt u bevestigen dat de rechtbank Oost-Brabant in de zaak over de Amercentrale in Geertruidenberg heeft geoordeeld dat niet tot in het einde der dagen intern gesaldeerde moet kunnen worden met de latente ruimte uit een oude vergunning, waarbij het stelde: «zolang ongelimiteerd gebruik kan worden gemaakt van bestaande rechten uit het verleden is het dweilen met de kraan open»?⁸

Vraag 8

Kunt u bevestigen dat ook het Interprovinciaal Overleg (IPO) in een evaluatie heeft geconcludeerd dat de huidige beleidsregels voor intern en extern salderen niet uit kunnen sluiten dat de stikstofuitstoot toeneemt?⁹

Vraag 9

Kunt u bevestigen dat zowel de rechtbank Noord-Nederland als de rechtbank Midden-Nederland besluiten voor de uitbreidingen van veehouderijen hebben vernietigd, omdat zij oordelen dat de effectiviteit van staltechnieken zoals luchtwassers en emissiearme stalvloeren onvoldoende bewezen is om de stikstoftoename door uitbreidingen te compenseren (middels intern salderen)?^{10 11} Kunt u bevestigen dat de rechtbank Midden-Nederland hierbij heeft aangegeven: «Het is aan het kabinet en aan de wetgever om in actie te komen voor een oplossing die verder gaat dan een individuele rechtszaak»?¹²

⁵ NRC, 27 januari 2022, «Creatief stikstofpuzzelen: vier opmerkelijke manieren waarop overheden stikstofruimte creëren», <https://www.nrc.nl/nieuws/2022/01/27/wat-je-allemaal-kunt-doen-met-stikstofrechten-van-bedrijven-die-zijn-gestopt-a4083548>

⁶ Het Financieele Dagblad, 19 september 2021, «Trukendoos van Rijkswaterstaat bij aanleg A15 wekt wreveld op in Gelderland», <https://fd.nl/economie/1413041/trukendoos-van-rijkswaterstaat-bij-aanleg-a15-wekt-wreveld-op-in-gelderland-kti1ca4IHZRX>

⁷ Trouw, 28 januari 2022, «Waarom spelen provincies een kat-en-muisspel met rechters over stikstof?», <https://www.trouw.nl/duurzaamheid-natuur/waarom-spielen-provincies-eeen-kat-en-muisspel-met-rechters-over-stikstof-b87615fc/>

⁸ Trouw, 8 december 2022, «Rechtbank: Regels voor stikstof deugen niet», <https://www.trouw.nl/duurzaamheid-natuur/rechtbank-regels-voor-stikstof-deugen-niet-bc6c09dd/>

⁹ Interprovinciaal Overleg, juli 2021, «Evaluatie van de provinciale Beleidsregels intern en extern salderen», <https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2022/01/Evaluatie-uitvoering-beleidsregels-in-en-extern-salderen.pdf>

¹⁰ Nieuwe Oogst, 13 maart 2021, «Rechtbank vernietigt vergunning voor uitbreiding Friese melkveehouderij», <https://www.nieuweoogst.nl/nieuws/2021/03/13/rechtbank-vernietigt-vergunning-voor-uitbreiding-friese-melkveehouderij>

¹¹ Trouw, 22 september 2021, «Uitspraak rechtbank zet vergunningen voor nieuwe veestallen op de tocht», <https://www.trouw.nl/duurzaamheid-natuur/uitspraak-rechtbank-zet-vergunningen-voor-nieuwe-veestallen-op-de-tocht-b1d5ac56/>

¹² Rechtbank Midden-Nederland, 22 september 2021, «Rechtbank vernietigt stikstofbesluiten Utrechtse veehouderijen», Rechtbank vernietigt stikstofbesluiten Utrechtse veehouderijen | Nieuws | Rechtspraak

Vraag 10

Kunt u bevestigen dat het Ministerie van LNV de provincies Friesland en Utrecht ondersteunt in hun hoger beroep tegen deze rechterlijke uitspraken?^{13 14} Zo ja, hoe vindt u deze houding te rijmen met uw eigen uitspraak dat «de tijd van de randjes opzoeken voorbij is»?

Vraag 11

Deelt u het inzicht dat we hoe dan ook moeten voorkomen dat de stikstofuitstoot verder blijft toenemen? Zo ja, bent u bereid het intern en extern salderen tijdelijk *hold* te zetten totdat er een lange termijn aanpak is vastgesteld waarmee de stikstofdoelen uit het coalitieakkoord met zekerheid zullen worden gehaald? Zo nee, waarom niet?

Vraag 12

Kunt u deze vragen één voor één en binnen de vastgestelde termijn beantwoorden?

Mededeling

Op 8 februari jl. hebben de leden Ouwehand (PvdD) en De Groot (D66) aan de Minister voor Natuur en Stikstof Kamervragen gesteld over de toename van het stikstofoverschot en nieuwe gerechtelijke uitspraken die het huidige stikstofbeleid afkeuren. Vanwege de benodigde afstemming betreffende de beantwoording kunnen deze vragen niet binnen de gebruikelijke termijn van drie weken beantwoord worden.

Ik streef ernaar de vragen zo spoedig mogelijk te beantwoorden.

---

¹³ Melkvee, 13 december 2021, «Minister verwacht begin volgend jaar uitslag onderzoek emissiearme stalsystemen», <https://www.melkvee.nl/artikel/440171-minister-verwacht-begin-volgend-jaar-uitslag-onderzoek-emissiearme-stalsystemen/>

¹⁴ Aanpakstikstof.nl, 19 april 2021, «De rechterlijke uitspraak over het verlenen van een natuurvergunning tbv het wijzigen van een melkveehouderij», <https://www.aanpakstikstof.nl/actueel/nieuws/2021/04/19/de-rechterlijke-uitspraak-over-het-verlenen-van-een-wnb-vergunning-tbv-het-wijzigen-van-een-melkveehouderij>